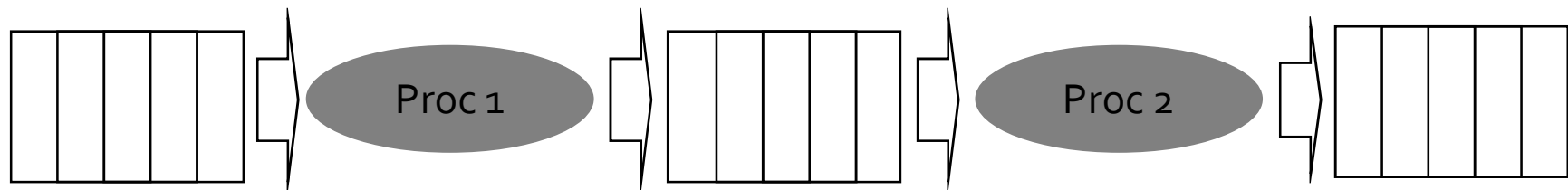

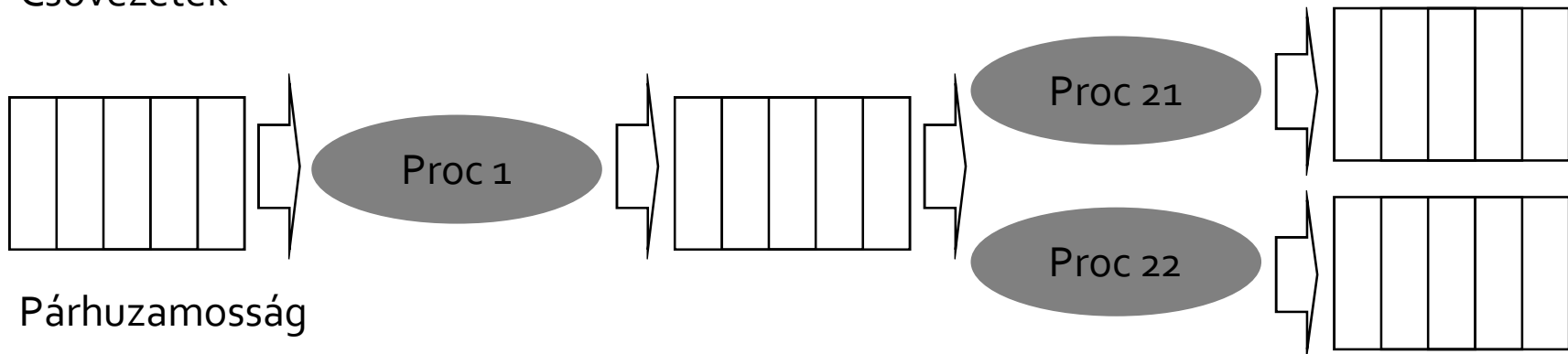
Adatfolyam és vektor feldolgozás

Adatfolyam feldolgozás

- Nincs szinkronizáció és kommunikáció
- Csővezeték alkalmazása
- Párhuzamosítás

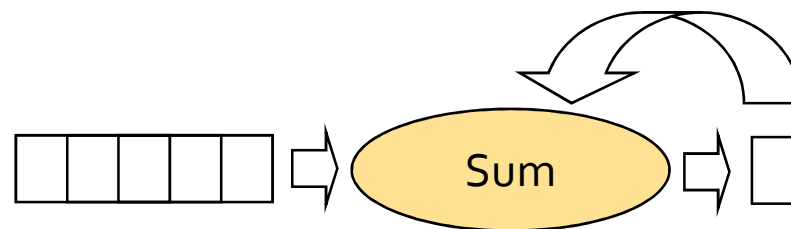
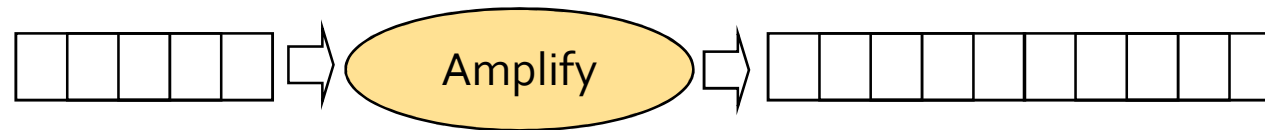
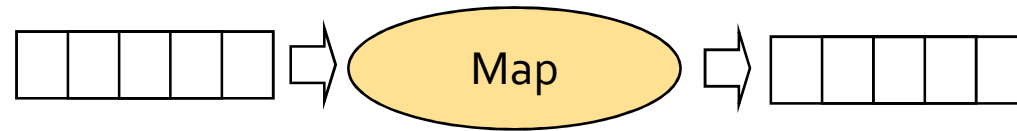
Csővezeték

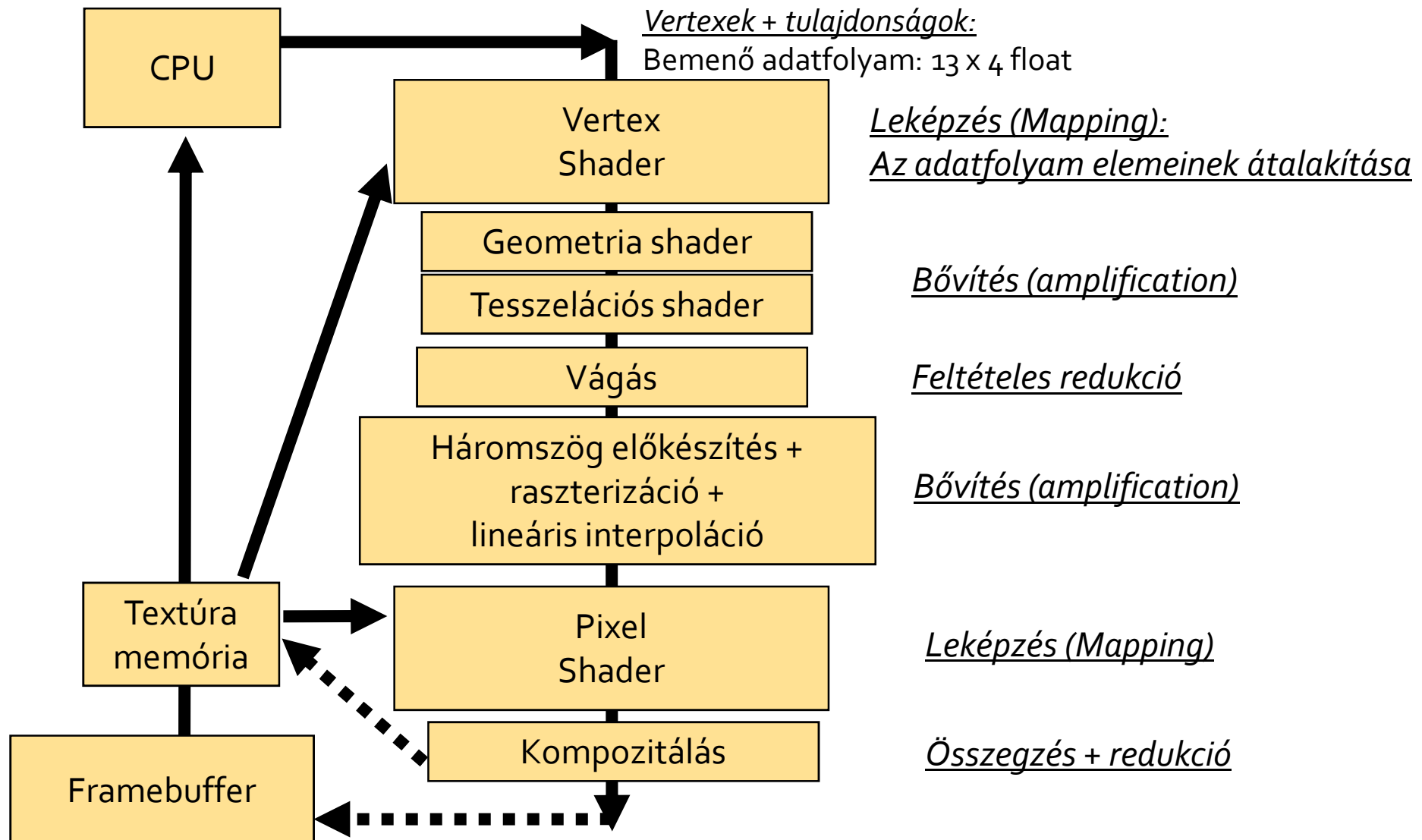
Párhuzamosság

Adatfolyam feldolgozás

Alapműveletek

Adatfolyam feldolgozás

Párhuzamos feldolgozási sémák

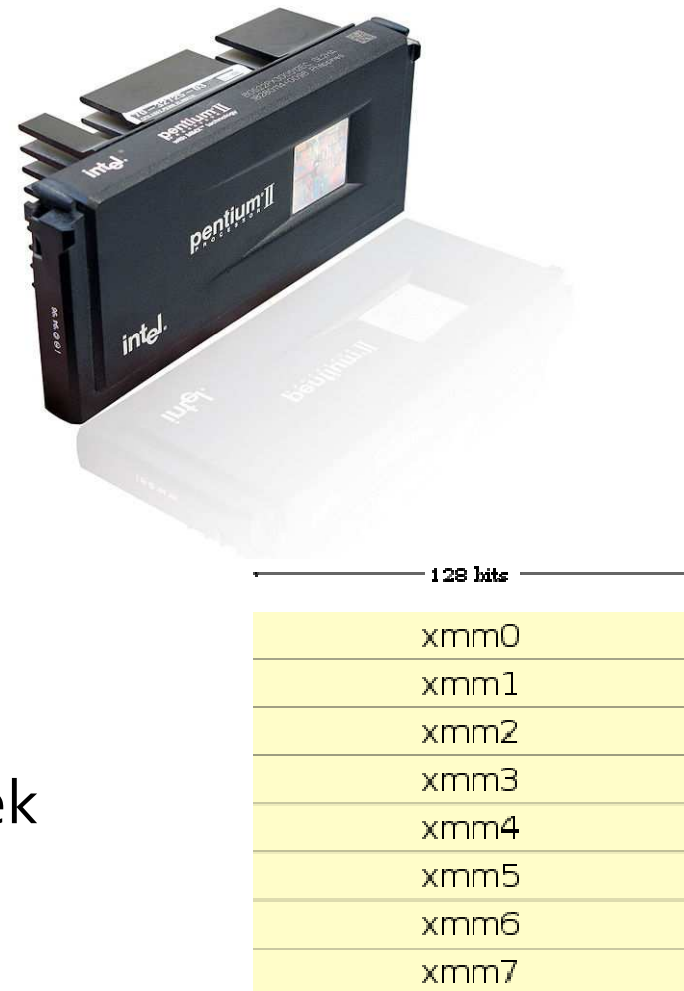
- SISD (Single Instruction on Single Data)
 - Egymagos CPU, beágyazott vezérlők
- SIMD (Single Instruction on Multiple Data)
 - GPU Multiprocesszor
 - CPU kiterjesztések (MMX, SSE, 3DNow!)
- MIMD (Multiple Instruction on Multiple Data)
 - Több processzoros rendszerek
 - Több magos CPU
 - GPU

Vektor (Array) feldolgozás

- SIMD
 - Adatközpontú
 - Globális I/O igény
 - Erőteljesen párhuzamosítható
- Példa
 - két vektor összege
 - vektor mátrix szorzás

Vektorfeldolgozás

- SIMD a CPU-n
 - Intel MMX
 - 8 speciális 64 bites regiszter
 - 8, 16, 32, 64 bites darabok
 - Egész műveletek
 - Intel SSE
 - 8-16 speciális 128 bites regiszter
 - Float, double, integer darabok
 - Egész és lebegő pontos műveletek

Vektorfeldolgozás

- SIMD a GPU-n
 - Bemenő adatfolyam
 - Vertex és tulajdonság streamek
 - Textúrák
 - Kimenő pixelhalmaz
- Újra feldolgozható vertex és fragmens folyam

„Teljes képernyős” téglalap (CPU):

```
glViewport(0, 0, HRES, VRES)
glBegin(GL_QUADS);
glTexCoord2f(1,1); glVertex4f(-1,-1, 0, 1);
glTexCoord2f(1,0); glVertex4f(-1, 1, 0, 1);
glTexCoord2f(0,0); glVertex4f( 1, 1, 0, 1);
glTexCoord2f(0,1); glVertex4f( 1,-1, 0, 1);
glEnd( );
```

Vertex shader (GLSL):

```
in vec4 position;
in vec2 texCoord;
out vec2 fTexCoord;
```

```
void main (void) {
    gl_Position = position;
    fTexCoord = texCoord;
}
```

Fragment shader (GLSL):

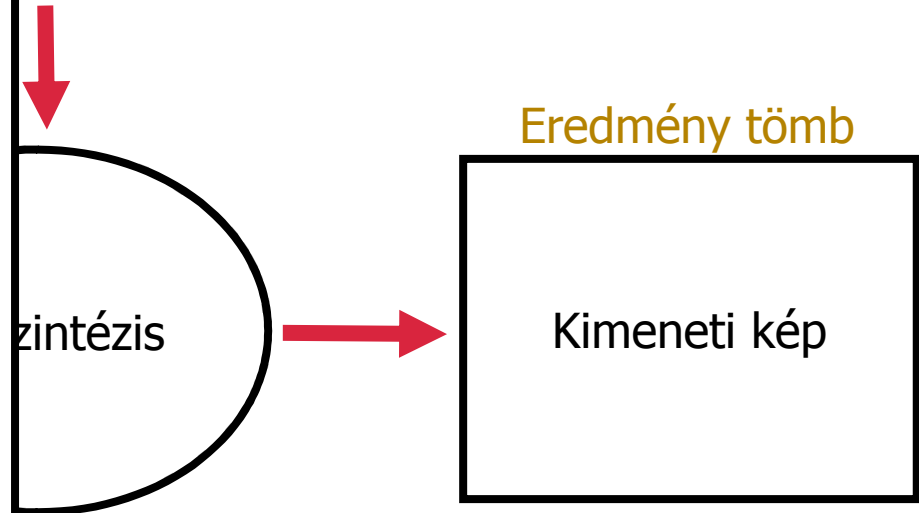
```
in vec2 fTexCoord;
out vec4 outColor;
```

```
void main (void) {
    outColor = F(fTexCoord);
}
```

Optimizálásra:

„Eredménytömb-kezelés: szövegek”

Az eredménytömb melyik elemeit számítjuk ki ?

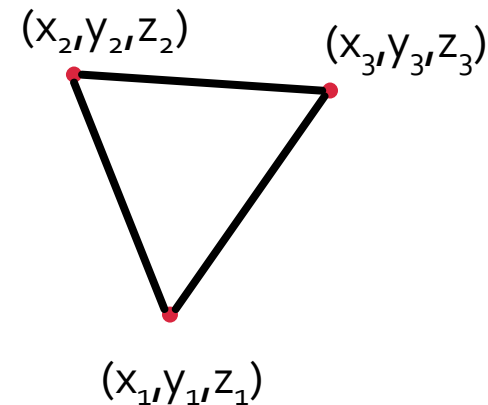
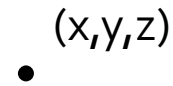

„Eredménytömb-kezelés: az algoritmus, technikákra: SIMD”

Textúra vagy rasztartár

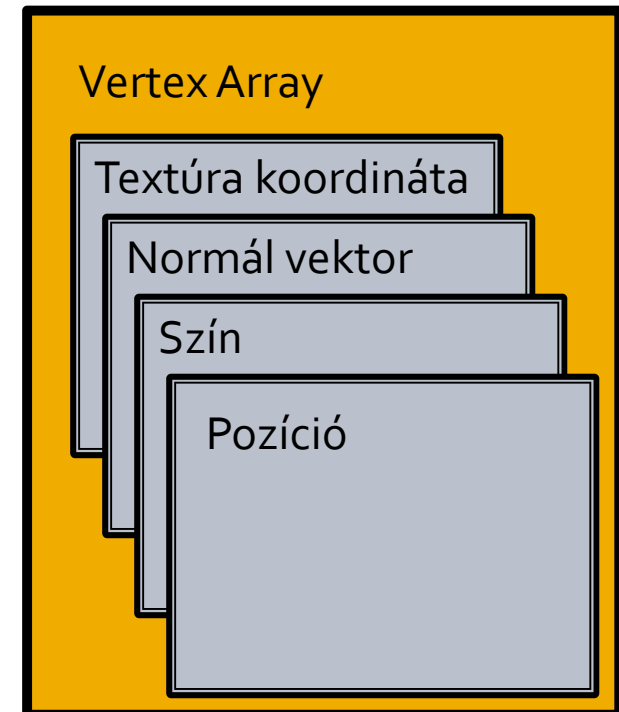
OpenGL: Geometria

- Primitívek
 - Pont (GL_POINTS)
 - Szakasz (GL_LINES)
 - Háromszög (GL_TRIANGLES)

OpenGL: Geometria

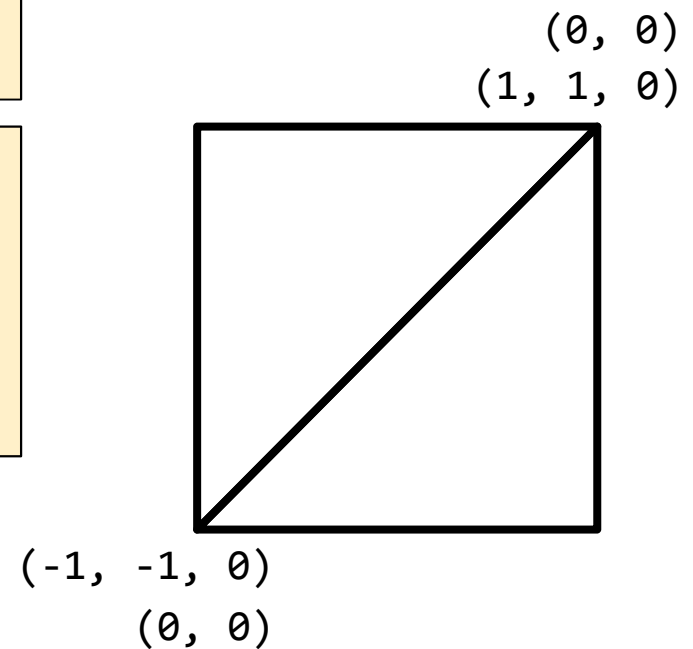
- Vertex Array
 - Adat bufferek
 - 0.. GL_MAX_VERTEX_ATTRIBS
 - 4 komponensű vektor tömbök
 - Nincs meghatározott értelmezés

OpenGL: Geometria

```
GLfloat vertices[18] = { -1.0f,  1.0f,  0.0f,  
                        1.0f,  1.0f,  0.0f,  
                        -1.0f, -1.0f,  0.0f,  
                        -1.0f, -1.0f,  0.0f,  
                        1.0f,  1.0f,  0.0f,  
                        1.0f, -1.0f,  0.0f };
```

```
GLfloat texCoords[12] = { 0.0f, 0.0f,  
                          1.0f, 0.0f,  
                          0.0f, 1.0f,  
                          0.0f, 1.0f,  
                          1.0f, 0.0f,  
                          1.0f, 1.0f };
```


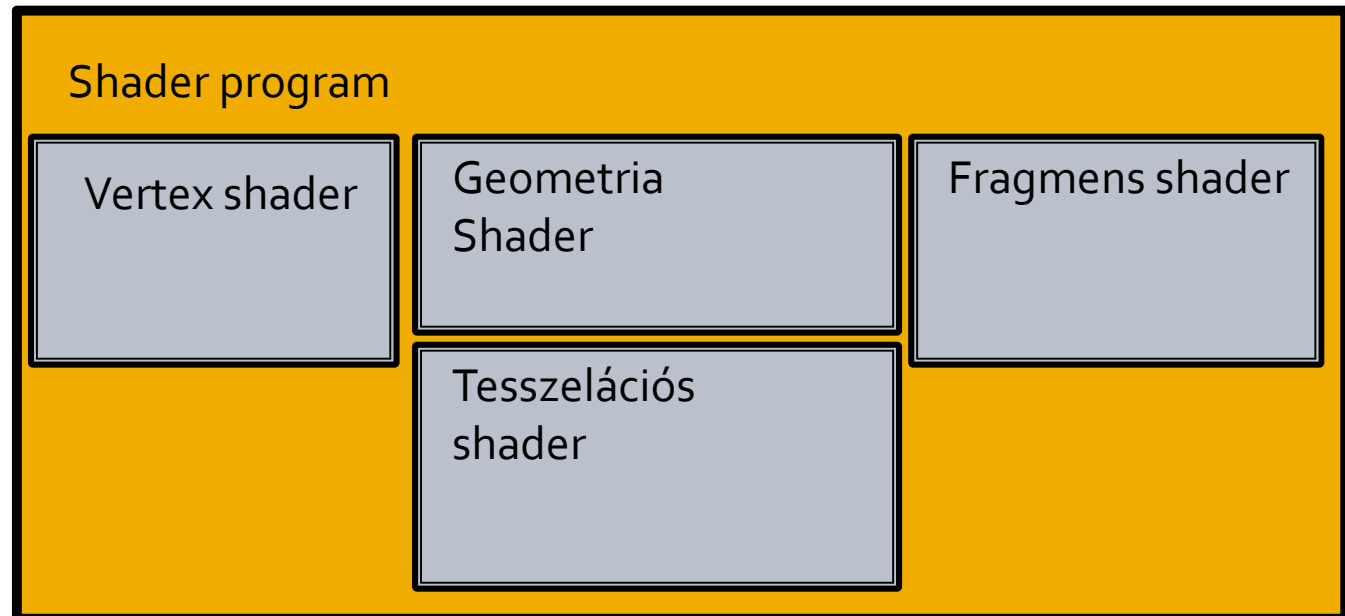
OpenGL: Geometria

```
GLuint vertexArray;  
glGenVertexArrays(1, &vertexArray);  
glBindVertexArray(vertexArray);  
  
GLuint vertexBuffer;  
glGenBuffers(1, &vertexBuffer);  
glBindBuffer(GL_ARRAY_BUFFER, vertexBuffer);  
glBufferData(GL_ARRAY_BUFFER, sizeof(GLfloat) * vCount, vertices,  
                                                     GL_STATIC_DRAW);  
glVertexAttribPointer((GLuint)0, 3, GL_FLOAT, GL_FALSE, 0, 0);  
...  
glBindVertexArray(0);
```

```
glBindVertexArray(vertexArray);  
  
shader->bindAttribLocation(0, „position”);  
shader->bindAttribLocation(1, „texCoord”);  
  
glDrawArrays(GL_TRIANGLES, 0, vCount);  
  
glBindVertexArray(0);
```

OpenGL/GLSL

- Shader program
 - Egybe fogja a rendereléshez használt shadereket
 - Az OpenGL driver fordítja
 - Összeköti a shader változókat

OpenGL/GLSL

- Shaderek létrehozása

```
GLuint shader;  
shader = glCreateShader(GL_VERTEX_SHADER);  
glShaderSource(shader, 1, (const char**)&shaderSource, &length);  
glCompileShader(shader);  
GLuint errorFlag;  
glGetShaderiv(shader, GL_COMPILE_STATUS, &errorFlag);  
if(!errorFlag){  
    glGetShaderInfoLog(...);  
}
```

- Shader program

```
GLuint shaderProgram;  
shaderProgram = glCreateProgram();  
glAttachShader(shaderProgram, shader);  
...  
glLinkProgram(shaderProgram);  
glGetProgramiv(shaderProgram, GL_LINK_STATUS, &errorFlag);  
if(!errorFlag){  
    glGetProgramInfoLog(...);  
}
```

OpenGL/GLSL

- Program engedélyezése

```
glUseProgram(shaderProgram);
```

- Program tiltása

```
glUseProgram(0);
```

- Vertex attribútumok

```
glEnableVertexAttribArray(vertexArray);  
glBindAttribLocation(shaderProgram, 0, „position”);  
glBindAttribLocation(shaderProgram, 1, „texCoord”);
```

- Uniform paraméterek

```
GLuint location = glGetUniformLocation(shaderProgram, name);  
glUniform1f(location, floatVal);  
glUniform3f(location, floatValX, floatValY, floatValZ);
```


GLSL

- Adattípusok
 - Egyszerű típusok
 - bool, integer, float
 - Vektor típusok
 - vec2 texCoord
 - vec3 position
 - vec4 colorRGBA
 - bvec, ivec
 - Mátrix típusok
 - mat2, mat3, mat4
 - mat[2,3,4]x[2,3,4]

GLSL

- Minősítők
 - const: fordítási idejű konstans változó
 - `const float maxIteration`
 - uniform: globális változó a primitívre
 - `uniform vec2 viewportSize`
 - in: bemenő változó az előző shader lépcsőből
 - `in vec2 texCoord`
 - out: kimenő változó a következő lépcsőnek
 - `out vec3 position`

GLSL

- Operátorok
 - Aritmetika és bitműveletek
 - `+, -, *, /, %, <<, >>, &, ^, |, ...`
 - Adatkonverzió
 - `(int)float, (float)bool, ...`
 - Vektor és mátrix konstruktor
 - `vec3(float), vec4(float, vec3), mat2(float)`
 - Swizzle operátor
 - `.{xyzw}, .{rgba}, .{stpq}`
 - `vec2 v2 = vec3(1.0, 1.0, 1.0).xy`

GLSL

- Beépített függvények
 - Trigonometria és szögfüggvények
 - radians, degrees, sin, cos, atan, ...
 - Geometriai függvények
 - length, distance, dot, cross, normalize, ...
 - Exponenciális függvények
 - pow, exp, log, sqrt, ...
 - Általános függvények
 - abs, sign, floor, ceil, mix, smoothstep, min, max, ...
 - Mátrix függvények
 - transpose, determinant, inverse, ...

GLSL

■ Vertex shader

```
in vec4 position;           // bemenő pozíció
in vec2 texCoord;          // bemenő textúra koordináták
out vec2 fTexCoord;        // interpolálandó textúra koordináták

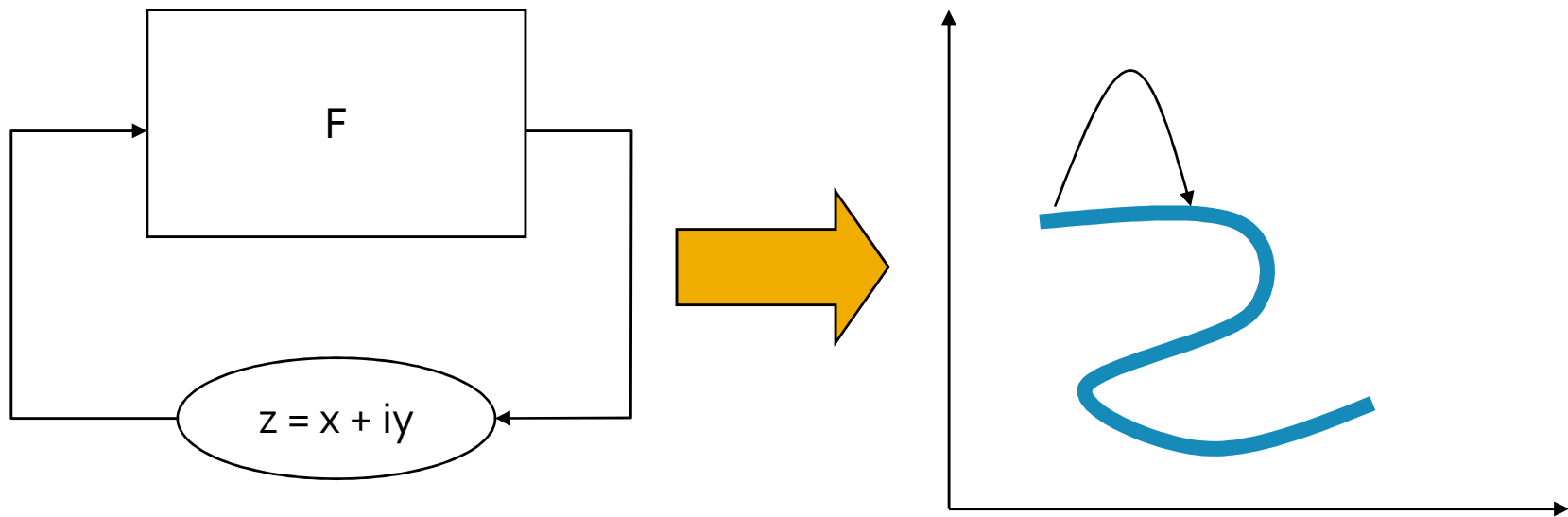
void main (void) {
    gl_Position = position; // pozíció a pipeline további részére
    fTexCoord = texCoord;   // textúra koordináta a fragmens shadernek
}
```

■ Fragmens shader

```
in vec2 fTexCoord;          // interpolált textúra koordináta
out vec4 outColor;          // a rasztertárba írandó szín

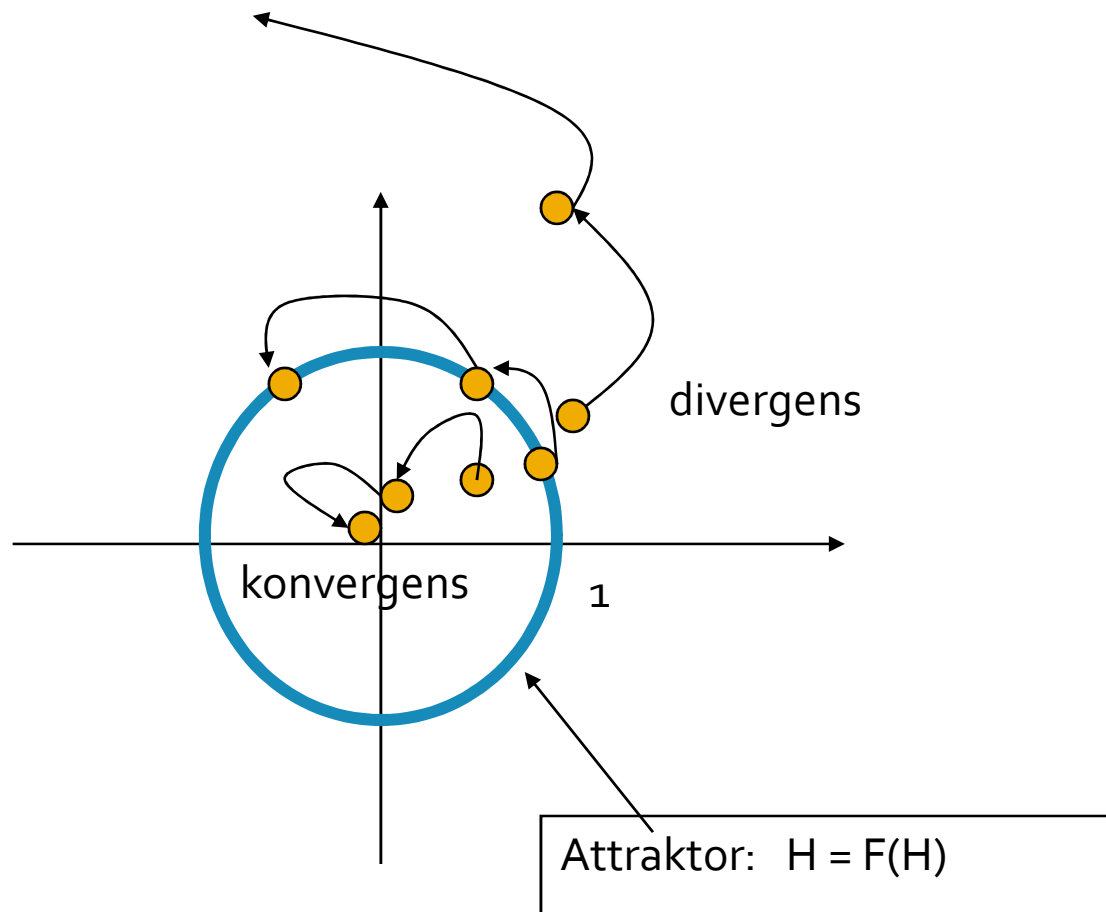
void main (void) {
    outColor = vec4(fTexCoord, 0.0, 1.0);
}
```

Példa vektor feldolgozásra: Iterált függvények attraktorai

- Egy pontba konvergál
- Divergál
- Egy tartományon ugrándozik: Attraktor

$$z \rightarrow z^2$$

$$z = r e^{i\phi}$$

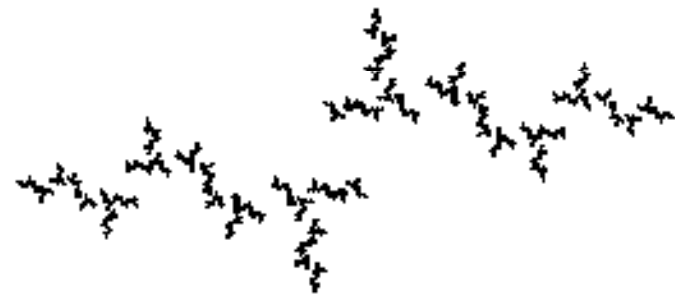
$$r \rightarrow r^2$$

$$\phi \rightarrow 2\phi$$

Attraktor előállítás

- Attraktor a labilis és a stabil tartomány határa
- Kitöltött attraktor = amely nem divergens
 - $z_{n+1} = z_n^2$: ha $|z_\infty| < \infty$ akkor fekete

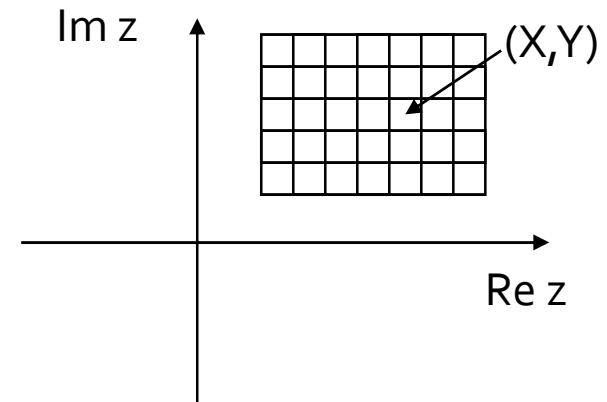
Julia halmaz: $z \rightarrow z^2 + c$

Kitöltött Julia halmaz: algoritmus

FilledJuliaDraw ()

```
FOR Y = 0 TO Ymax DO
  FOR X = 0 TO Xmax DO
    ViewportWindow(X,Y → x, y)
    z = x + j y
    FOR i = 0 TO n DO z = z2 + c
    IF |z| > "infinity" THEN WRITE(X,Y, white)
    ELSE
      WRITE(X,Y, black)
    ENDFOR
  ENDFOR
ENDFOR
END
```


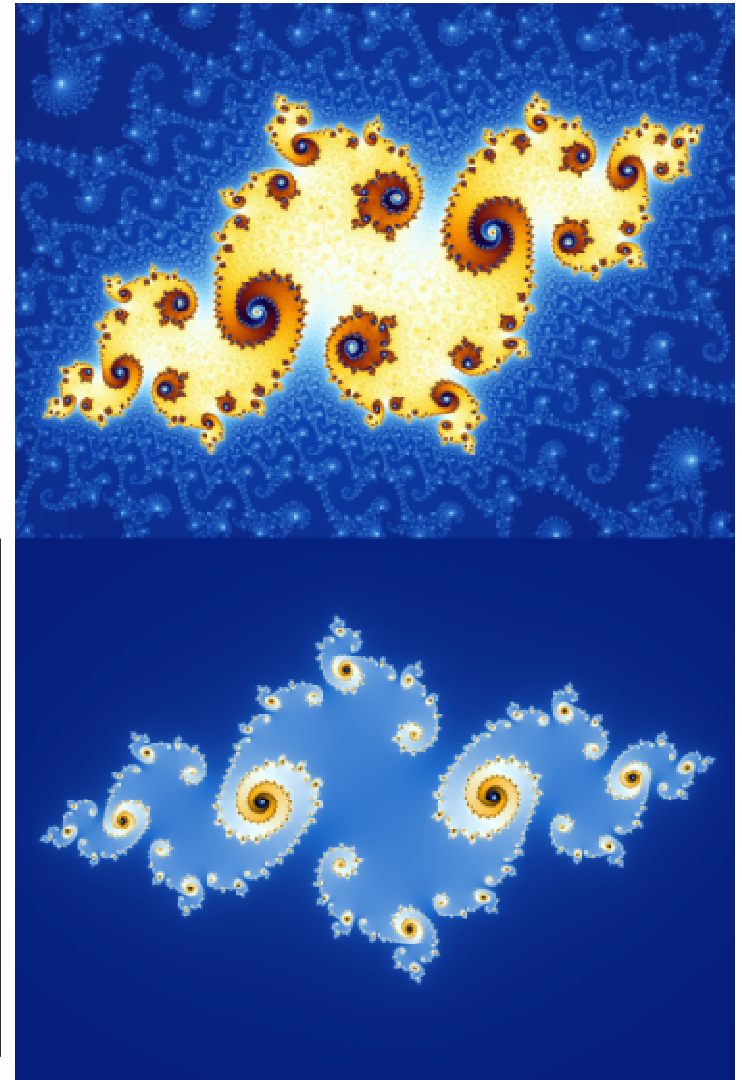
Vektor feldolgozás

- Julia halmaz

$$z_0 = x + iy$$

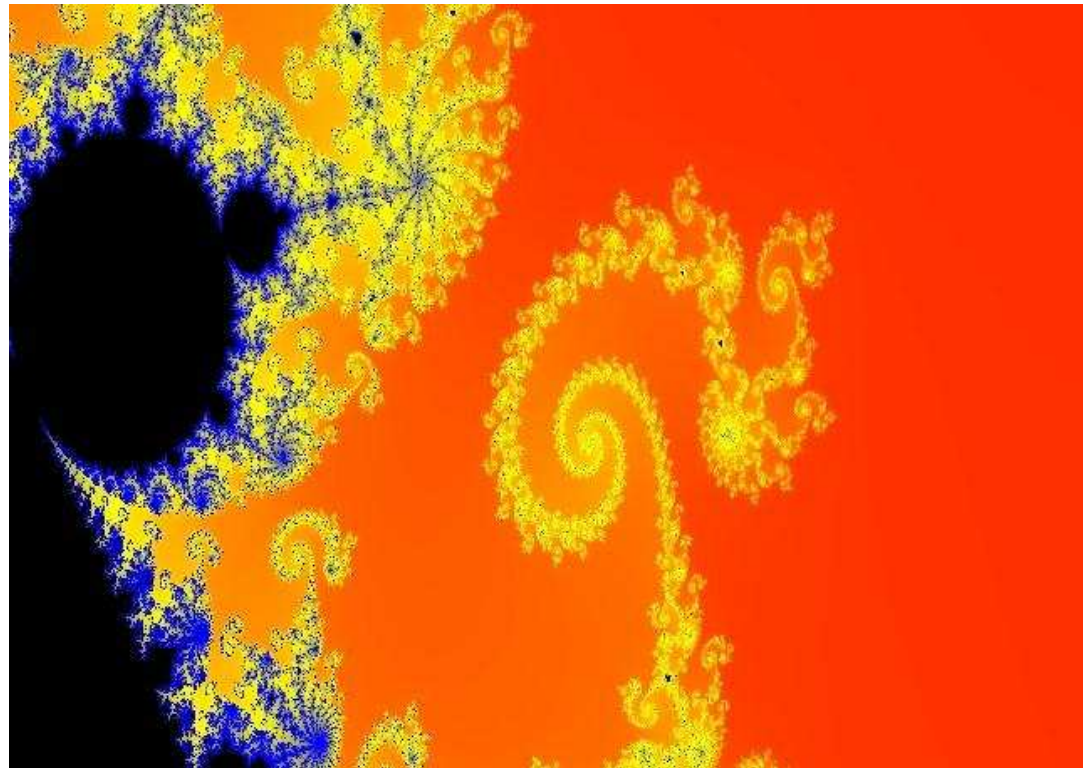
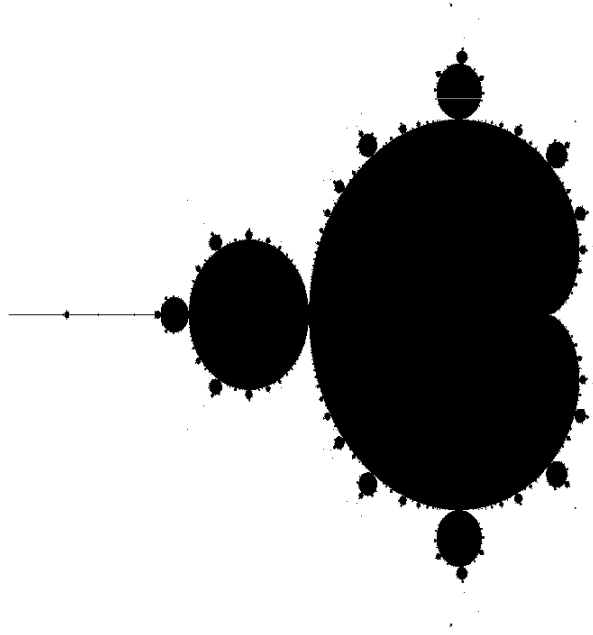
$$z_n = z_{n-1}^2 + c \quad \text{Nem divergens}$$

```
vec2 z = TexCoord;  
int i;  
  
for(i=0;i<maxIteration; ++i){  
    z = vec2(z.x*z.x-z.y*z.y, 2.0*z.x*z.y)+c;  
    if(dot(z, z) > 4.0){  
        outColor = vec4(1.0);  
        return;  
    }  
}  
outColor = vec4(vec3(0.0), 1.0);
```


Mandelbrot halmaz

Azon c komplex számok, amelyekre a $z \rightarrow z^2 + c$ Julia halmaza összefüggő

Mandelbrot halmaz, algoritmus

MandelbrotDraw ()

```
FOR Y = 0 TO Ymax DO
  FOR X = 0 TO Xmax DO
    ViewportWindow(X,Y → x, y)
    c = x + j y
    z = 0
    FOR i = 0 TO n DO z = z2 + c
    IF |z| > "infinity" THEN WRITE(X,Y, white)
    ELSE WRITE(X,Y, black)
  ENDFOR
ENDFOR
END
```

Vektorfeldolgozás

- Mandelbrot halmaz

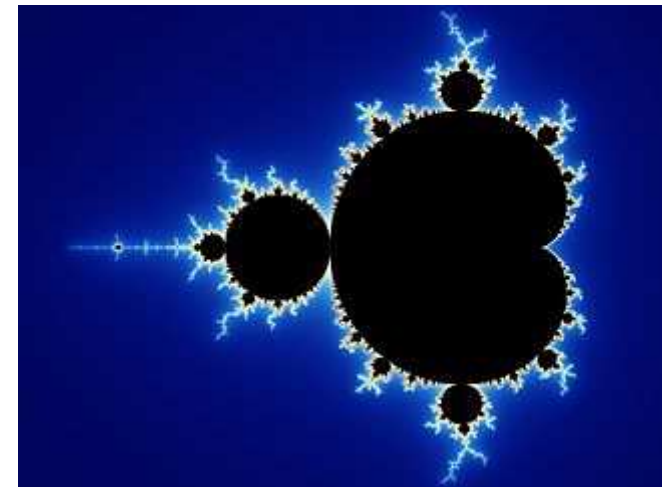
$$c = x + iy$$

$$z_0 = c$$

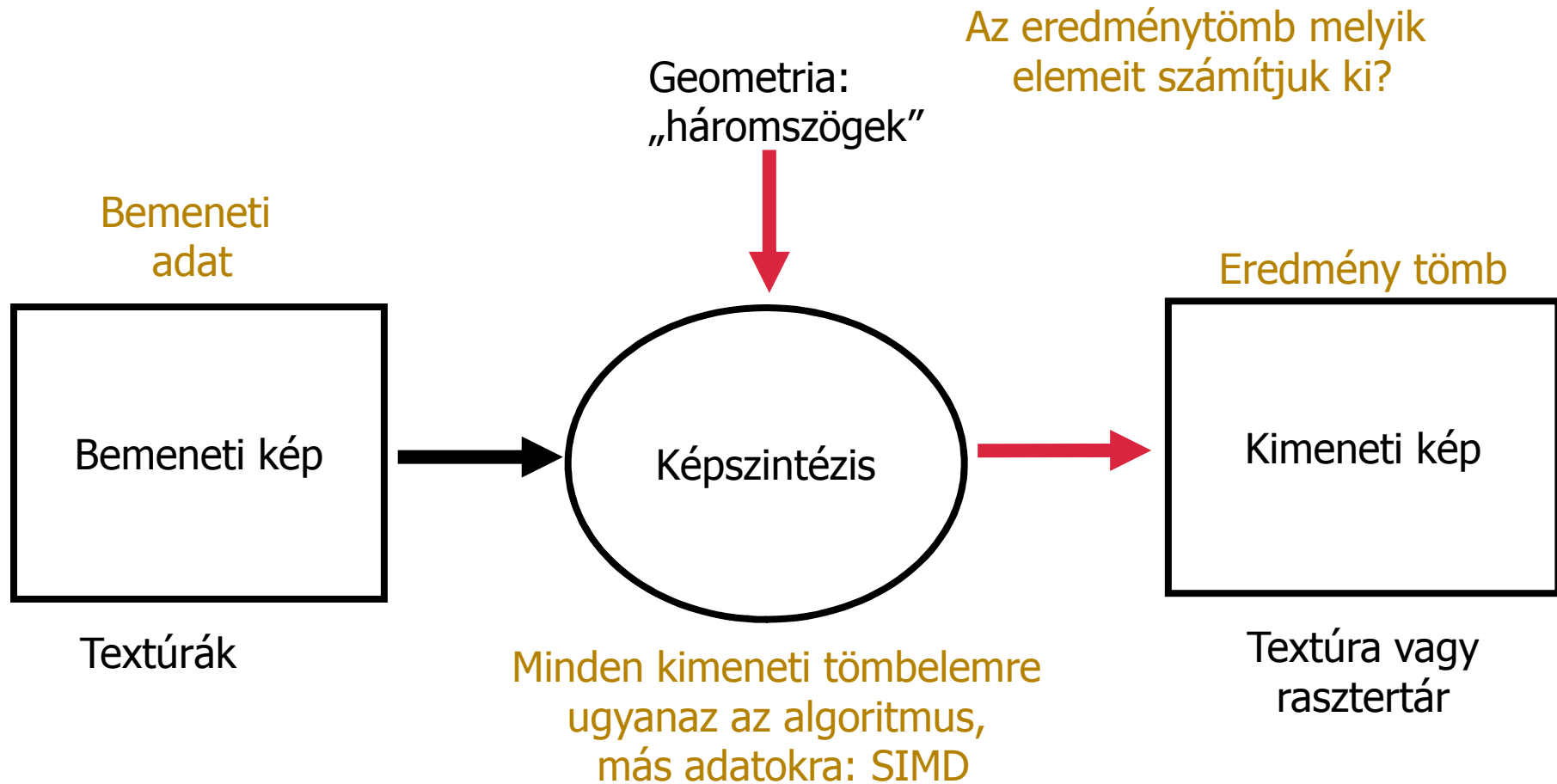
$$z_n = z_{n-1}^2 + c \quad \text{Nem divergens}$$

```
vec2 c = TexCoord;
vec2 z = c;
int i;

for(i=0;i<maxIteration; ++i){
    z = vec2(z.x*z.x-z.y*z.y, 2.0*z.x*z.y)+c;
    if(dot(z, z) > 4.0){
        outColor = vec4(1.0);
    }
}
outColor = vec4(vec3(0.0), 1.0);
```


GPGPU: GPU mint vektorprocesszor

GPGPU:

„Teljes képernyős” téglalap (CPU):

```
glViewport(0, 0, HRES, VRES)  
glBegin(GL_QUADS);  
glTexCoord2f(1,1); glVertex4f(-1,-1, 0, 1);  
glTexCoord2f(1,0); glVertex4f(-1, 1, 0, 1);  
glTexCoord2f(0,0); glVertex4f( 1, 1, 0, 1);  
glTexCoord2f(0,1); glVertex4f( 1,-1, 0, 1);  
glEnd( );
```

Vertex shader (GLSL):

```
in vec4 position;  
in vec2 texCoord;  
out vec2 fTexCoord;
```

```
void main (void) {  
    gl_Position = position;  
    fTexCoord = texCoord;  
}
```

Fragment shader (GLSL):

```
uniform sampler2D bemAdat,  
in vec2 fTexCoord;  
out vec4 outColor;  
  
void main (void) {  
    outColor = Bemeneti képből számított adat a  
                tex2D(bemAdat, f(Tex)) alapján;  
}
```

processzor

Melyik
kimeneti
tömbelemet
számítjuk

Bemeneti
adat

Eredmény
tömb

OpenGL: Textúrák

- Textúra definíció

```
GLuint texture;  
  
glGenTextures(1, &texture);  
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, texture);  
  
glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MIN_FILTER, GL_LINEAR);  
glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_MAG_FILTER, GL_LINEAR);  
  
glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_S, GL_REPEAT);  
glTexParameteri(GL_TEXTURE_2D, GL_TEXTURE_WRAP_T, GL_REPEAT);  
  
glTexImage2D(GL_TEXTURE_2D, 0, GL_RGBA32F, w, h, 0, GL_RGBA, GL_FLOAT, 0);
```

- Shader paraméter

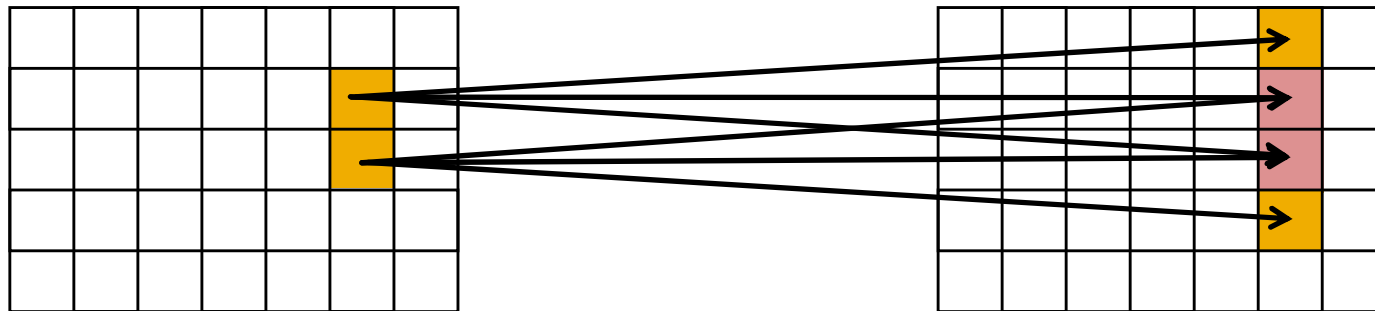
```
GLuint location = glGetUniformLocation(shaderProgram, „textureMap”);  
glActiveTexture(GL_TEXTURE0);  
glBindTexture(GL_TEXTURE_2D, texture);  
glUniform1i(location, 0);
```

- Shaderbeli elérés

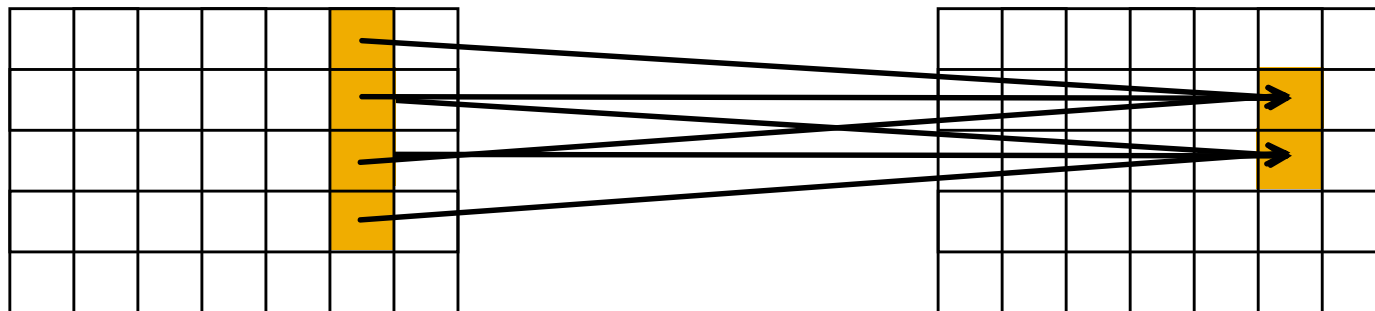
```
uniform sampler2D textureMap;  
  
vec4 texColor = texture(textureMap, texCoord);
```

Párhuzamos sémák

- Szórás (Scatter)

- Gyűjtés (Gather)

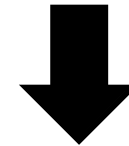
Példa vektor feldolgozásra: Képfeldolgozás

- Fényességi transzformációk

- CIE Luminancia

$$I = [x \quad y \quad z] \begin{bmatrix} 0.21 \\ 0.39 \\ 0.4 \end{bmatrix}$$

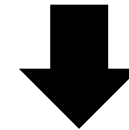
```
uniform sampler2D colorMap;  
  
in vec2 texCoord;  
out vec4 outColor;  
  
void main{  
    vec4 color = texture(colorMap, texCoord);  
    outColor =vec4(dot(color.rgb,  
                        vec3(0.21, 0.39, 0.4)));  
}
```


Képfeldolgozás

- Küszöbözés

```
uniform sampler2D colorMap;  
uniform float threshold;  
  
in vec2 texCoord;  
  
float I(vec2 texCoord){  
    vec4 color = texture(colorMap, texCoord);  
    return(dot(color.rgb, vec3(0.21, 0.39, 0.4)));  
}  
  
void main(){  
    outColor = I(texCoord) > threshold ?  
                vec4(1.0) : vec4(0.0);  
}
```


Képszűrés

- Adatgyűjtés (Gather)
 - Egy-egy elem módosítása a környezete alapján
 - Konvolúciós szűrés (lehetne bármi más is)
 - Kép \rightarrow Kép transzformáció: $g_1 = f * g_0$ konvolúció

$$(f * g)(x, y) = \int_{u=-\infty}^{\infty} \int_{v=-\infty}^{\infty} f(u, v) \cdot g(x-u, y-v) du dv$$

$$(f * g)(x, y) \approx \sum_{u=-\infty}^{\infty} \sum_{v=-\infty}^{\infty} f(u, v) \cdot g(x-u, y-v) \Delta u \Delta v \quad \Delta u \Delta v = 1$$

$$(f * g)(x, y) \approx \sum_{u=-1}^1 \sum_{v=-1}^1 f(u, v) \cdot g(x-u, y-v)$$

- Képfeldolgozási műveletek

Képszűrés

■ Élkeresés

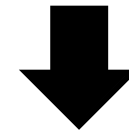
Gradiens alapján detektáljuk az éleket

Central differences

$$\frac{\partial L}{\partial x}(x, y) = \frac{L(x+1, y) - L(x-1, y)}{2}$$

$$\frac{\partial L}{\partial y}(x, y) = \frac{L(x, y+1) - L(x, y-1)}{2}$$

$$I = \sqrt{\left(\frac{\partial L}{\partial x}\right)^2 + \left(\frac{\partial L}{\partial y}\right)^2}$$

Képszűrés

■ Élkeresés

```
uniform sampler2D colorMap;  
uniform vec2 textureSize;  
  
in vec2 fTexCoord;  
out vec4 outColor;  
  
void main(){  
    float gradX = (I(vec2(fTexCoord  
                  I(vec2(fTexCoord  
  
    float gradY = (I(vec2(fTexCoord  
                  I(vec2(fTexCoord  
  
    outColor = vec4(sqrt(gradX * gr  
  
}
```


Képszűrés

- Élkeresés
 - Prewitt operátor

$$G_x = \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 1 & 0 & -1 \\ 1 & 0 & -1 \end{bmatrix} \cdot I \quad G_y = \begin{bmatrix} 1 & 1 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & -1 & -1 \end{bmatrix} \cdot I$$

- Sobel operátor

$$G_x = \begin{bmatrix} 1 & 0 & -1 \\ 2 & 0 & -2 \\ 1 & 0 & -1 \end{bmatrix} \cdot I \quad G_y = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 0 & 0 & 0 \\ -1 & -2 & -1 \end{bmatrix} \cdot I$$

Képszűrés

■ Prewitt operátor

```
uniform sampler2D colorMap;
uniform vec2 textureSize;
const float kernelX[9]=float[9]( -1.0/6.0, 0.0, 1.0/6.0,
                                  -1.0/6.0, 0.0, 1.0/6.0,
                                  -1.0/6.0, 0.0, 1.0/6.0 );
const float kernelY[9]=float[9]( 1.0/6.0, 1.0/6.0, 1.0/6.0,
                                  0.0,      0.0,      0.0,
                                  -1.0/6.0, -1.0/6.0, -1.0/6.0 );

in vec2 fTexCoord;
out vec4 outColor;

void main(){
    float gradX = 0.0;
    float gradY = 0.0;

    for(int i=0; i<9; ++i){
        gradX += I(fTexCoord.xy + offset[i]) * kernelX[i];
        gradY += I(fTexCoord.xy + offset[i]) * kernelY[i];
    }

    outColor = vec4(sqrt(gradX * gradX + gradY * gradY));
}
```

Képszűrés

■ Sobel operátor

```
uniform sampler2D colorMap;
uniform vec2 textureSize;
const float kernelX[9]=float[9]( -1.0/8.0, 0.0, 1.0/8.0,
                                   -2.0/8.0, 0.0, 2.0/8.0,
                                   -1.0/8.0, 0.0, 1.0/8.0 );
const float kernelY[9]=float[9]( 1.0/8.0, 2.0/8.0, 1.0/8.0,
                                   0.0,      0.0,      0.0,
                                   -1.0/8.0, -2.0/8.0, -1.0/8.0 );

in vec2 fTexCoord;
out vec4 outColor;

void main(){
    float gradX = 0.0;
    float gradY = 0.0;

    for(int i=0; i<9; ++i){
        gradX += I(fTexCoord.xy + offset[i]) * kernelX[i];
        gradY += I(fTexCoord.xy + offset[i]) * kernelY[i];
    }

    outColor = vec4(sqrt(gradX * gradX + gradY * gradY));
}
```

Képszűrés

- Élkeresés
 - Laplace operátor


```
uniform sampler2D colorMap;
uniform vec2 textureSize;
in vec2 texCoord;

const float kernel[9] = float[9]( 0.0, 1.0, 0.0,
                                   1.0, -4.0, 1.0,
                                   0.0, 1.0, 0.0);

void main(){
    for(int x=-1; x<1; ++x)
        for(int y=-1; y<1; ++y)
            outColor += I(texCoord + vec2(x/textureSize.x,
                                           y/textureSize.y))*
                        kernel[x+y*3];
}
```

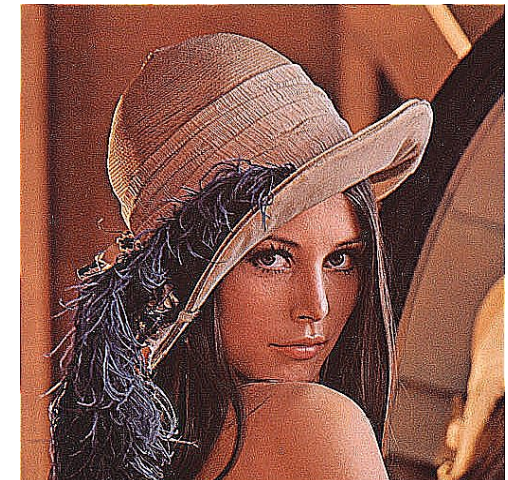
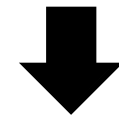
$$G_x = \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & -4 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} \cdot I$$

Képszűrés

- Élkiemelés
 - A képből vonjuk ki a második deriváltját

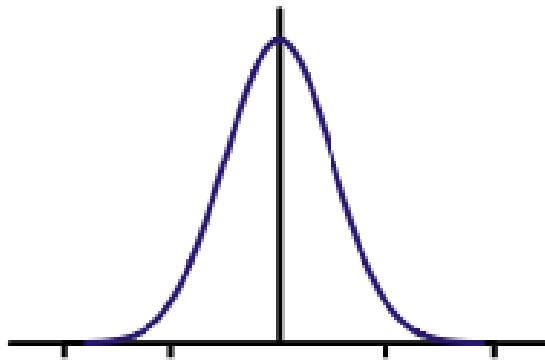
$$\begin{bmatrix} 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 \end{bmatrix} - \begin{bmatrix} 0 & 1 & 0 \\ 1 & -4 & 1 \\ 0 & 1 & 0 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 & -1 & 0 \\ -1 & 5 & -1 \\ 0 & -1 & 0 \end{bmatrix}$$

Képszűrés

- Gauss szűrő

$$G(x, y) = \frac{1}{2\pi\sigma^2} e^{-\frac{x^2+y^2}{2\sigma^2}}$$

$$\begin{bmatrix} 1 & 2 & 1 \\ 2 & 4 & 2 \\ 1 & 2 & 1 \end{bmatrix} / 16$$

